

Inovace bakalářského studijního oboru Aplikovaná chemie

<http://aplchem.upol.cz>

CZ.1.07/2.2.00/15.0247

Tento projekt je spolufinancován
Evropským sociálním fondem a státním
rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OKRESNÍ HOSPODÁŘSKÁ
KOMORA OLOMOUC

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

12. Lekce

Banky a jejich úloha v národním hospodářství

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace bakalářského studijního
oboru Aplikovaná chemie

Struktura lekce:

- 12.1 Formy peněz
- 12.2 Vznik bank
- 12.3 Funkce komerčních bank a jejich základní operace
- 12.4 Úvěry
- 12.5 Elektronické bankovníctví
- 12.6 Funkce a postavení centrální banky

12.1 Formy peněz

1. reálné peníze, které se vyskytují nejen ve formě hotovostní peněžní masy (zjevné formy peněz v podobě bankovek a mincí), ale i jako bezhotovostní přesuny peněz (číselnými zápisy na kontech) mezi jednotlivými ekonomickými subjekty.

12.1 Formy peněz

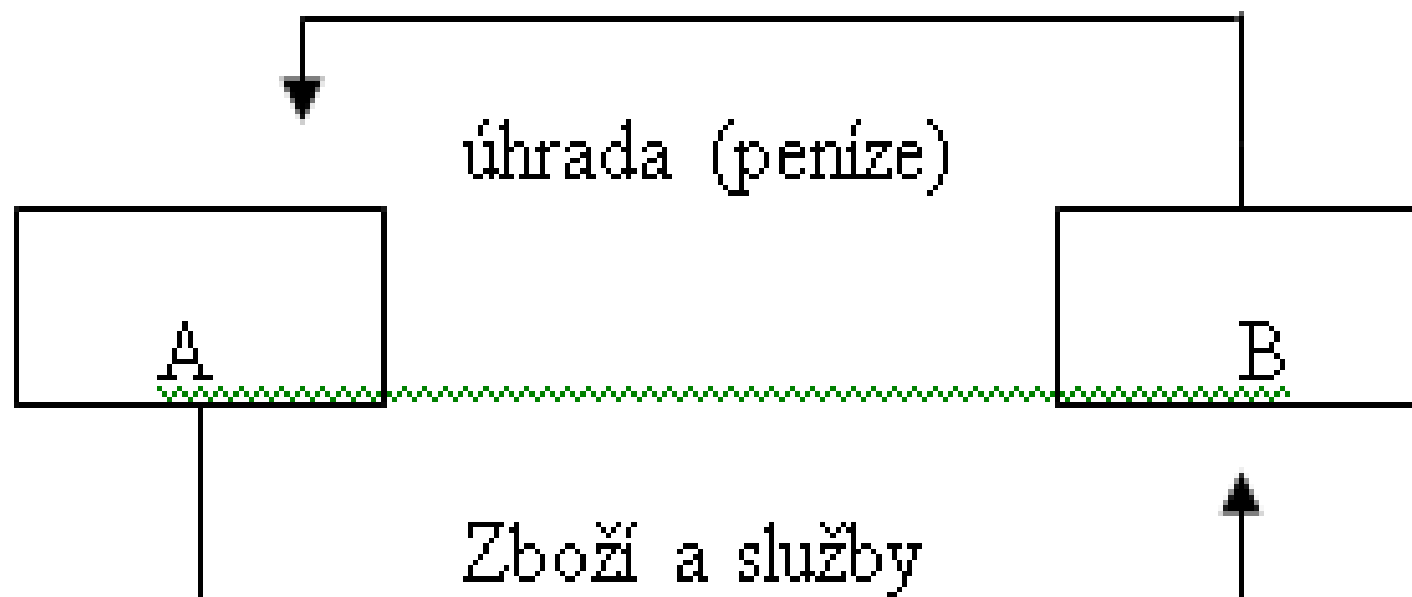
Můžeme v rámci určitého času vysledovat

**tok výrobků, výrobních faktorů a služeb,
který je v protisměru provázen tokem peněz**

- Graficky můžeme tento vztah vyjádřit následujícím obrázkem:

12.1 Formy peněz

Obr. č. 12.1 Toky v NH

12.1 Formy peněz

- platby transferové

V dnešní moderní ekonomice dochází k velmi silným **přerozdělovacím (sekundárním) procesům**.

Základním přerozdělovacím činitelem je stát, základním přerozdělovacím mechanismem je státní rozpočet.

12.1 Formy peněz

platby transferové

nejsou podmíněny protihodnotou zboží nebo služeb. Dochází pouze k jednostrannému přesunu peněz.

Např.: vyplácení starobních důchodů, stipendií apod.

12.1 Formy peněz

2. ideální peníze, manipulace nebo výpočty s ideálními penězi představují tzv. **sekundární** (druhotnou) **finanční činnost**.

Jedná se například:

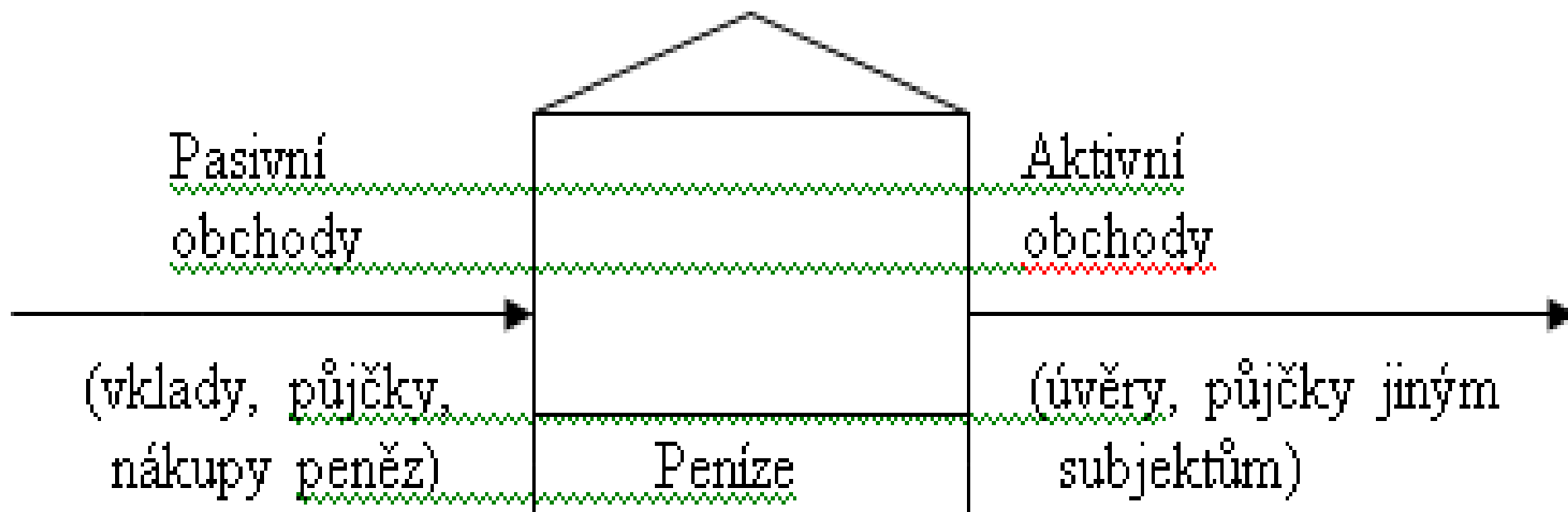
- o sestavování finančních plánů podniků
- výpočty pojistných plánů,
- stanovení očekávané výnosnosti, atd.

12.2 Vznik bank

Obchodní banka je **specializovaná firma obchodující na peněžním a finančním trhu.**

12.2 Vznik bank

Obr. č. 12.2 Bankovní obchody

12.2 Vznik bank

Centrální banka představuje určité mocenské centrum v měnové, devizové a kursové politice státu, neboť **má monopol na tisk peněz**.

Každá obchodní banka potřebuje získat peníze úvěrem (nákupem) peněz od centrální banky.

12.2 Vznik bank

Základem bankovního podnikání je dosažení kladného rozdílu (zisku) mezi cenou peněz z aktivních a pasivních obchodů.

Matematicky bychom mohli tento bankovní profit vyjádřit tímto vzorcem:

12.2 Vznik bank

$$\text{Bankovní zisk} = \dot{U}_A - \dot{U}_P - N$$

- Kde:
- \dot{U}_A je celkový úrok z aktivních operací (z poskytnutých úvěrů)
 - \dot{U}_P je celkový úrok z pasivních operací (přijatých úvěrů) a
 - N představují náklady banky.

12.3 Funkce komerčních bank

Banka

- na jedné straně přijímá vklady (provádí pasivní obchody),
- na druhé straně poskytuje úvěry (provádí aktivní obchody).

12.3 Funkce komerčních bank

Kromě těchto základních funkcí provádí navíc **bankovní služby**, a to především:

- zajišťuje platební a zúčtovací styk svým klientům,
- spravuje jmění svých klientů,
- operuje s cennými papíry,
- provádí směnárenskou činnost.

12.4 Úvěry

Úvěr

znamená překonání časového úseku mezi potřebou finančních prostředků a jejich vytvořením.

12.4 Úvěry

Přímé bankovníctví (elektronické bankovníctví)

Nejdůležitější nástroje:

- homebanking,
- internet banking,
- telefonické bankovníctví, atd.

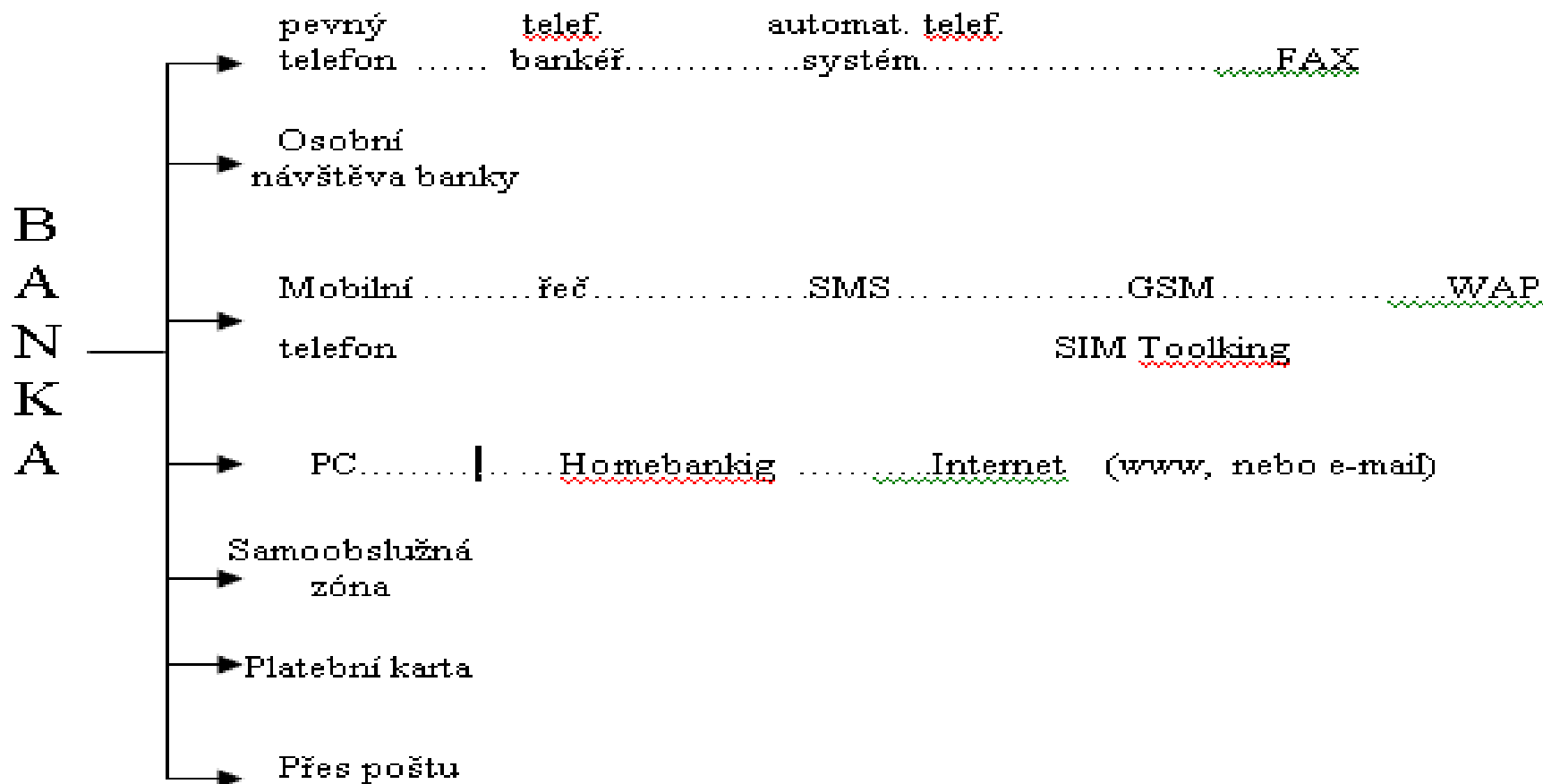
12.5 Elektronické bankovníctví

Jednotlivé formy elektronického bankovníctví umožňují podnikům provádět:

- pasivní (informativní) operace, týkají se zjištění použitelného zůstatku na účtu, informací o transakcích na účtu, o posledních pohybech na účtu, atd.
- aktivní (transakční) operace, znamenají zadávání příkazů, změny na účtu, rušení jednoduchých i trvalých příkazů k úhradě, ...

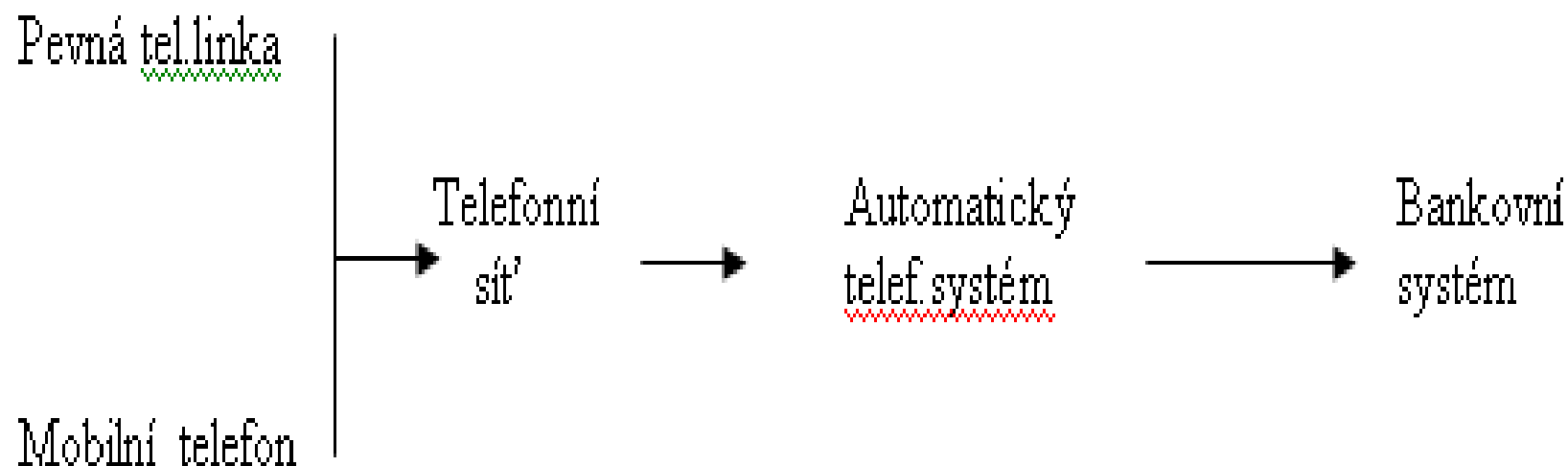
12.5 Elektronické bankovníctví

Obr. č. 12.3 Varianty komunikace mezi bankou a jejími klienty

12.5 Elektronické bankovníctví

Obr. č. 12.5 Komunikace klienta s bankou prostřednictvím automatického telefonního hlasového systému

12.6 Centrální banka

Existence centrální banky je známkou měnové samostatnosti státu.

Centrální banka určuje, vymezuje a koordinuje celkovou státní měnovou a úvěrovou politiku.

Povinností centrální banky je regulace množství a oběhu peněz v ekonomice a zajištění ekonomické rovnováhy mezi úsporami (vklady) a poskytovanými úvěry

12.6 Centrální banka

